

Sygn. akt: I C 331/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 lutego 2014 r.

Sąd Rejonowy dla Warszawy Śródmieścia w Warszawie w I Wydziale Cywilnym

w składzie:

Przewodniczący: **SSR Radosław Tukaj**

Protokolant: Marek Maśniak

po rozpoznaniu w dniu 20 lutego 2014 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa **A. K.**

przeciwko **Miastu S. W.**

o zapłatę

I. umarza postępowanie co do kwoty 4.505,00 zł (czterech tysięcy pięciuset pięciu złotych);

II. zasądza od pozwanego Miasta S. W. na rzecz powoda A. K. kwotę 13.995,00 zł (trzynastu tysięcy dziewięciuset dziewięćdziesięciu pięciu złotych) wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 19 marca 2013 r. do dnia zapłaty;

III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 9.796,50 zł (dziewięciu tysięcy siedmiuset dziewięćdziesięciu sześciu złotych pięćdziesięciu groszy) wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 1 października 2013 r. do dnia zapłaty;

IV. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

V. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.843,28 zł (dwóch tysięcy ośmiuset czterdziestu trzech złotych dwudziestu ośmiu groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu;

VI. nakazuje pobrać od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Warszawy Śródmieście w Warszawie kwotę 243,78 zł (dwustu czterdziestu trzech złotych siedemdziesięciu ośmiu groszy) tytułem części opłaty od rozszerzonego powództwa oraz części wydatków wyłożonych tymczasowo ze środków Skarbu Państwa;

VII. nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Warszawy Śródmieście w Warszawie kwotę 1.279,82 zł (jednego tysiąca dwustu siedemdziesięciu dziewięciu złotych osiemdziesięciu dwóch groszy) tytułem części opłaty od rozszerzonego powództwa oraz części wydatków wyłożonych tymczasowo ze środków Skarbu Państwa.

Sygn. akt: I C 331/13

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 11 lutego 2013 r. powód A. K. domagał się zasądzenia na swoją rzecz od pozwanego Miasta S. W. kwoty 18.500,00 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości.

Na rozprawie w dniu 20 lutego 2014 r. pełnomocnik powoda oświadczył, że za okres od dnia 01 maja 2012 r. do dnia 28 lutego 2013 r. dochodzi kwoty 13.995,00 zł, wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, a nadto odszkodowania za okres od dnia 01 marca 2013 r. do dnia 30 września 2013 r., przy czym za każdy miesiąc kwotę 1.399,50 zł wraz z odsetkami od dnia 01 października 2013 r. do dnia zapłaty – w pozostałym zakresie cofnął pozew wraz ze zrzeczeniem się roszczenia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Postanowieniem z dnia 22 września 2009 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy Ż. w W., w sprawie o podział majątku wspólnego byłych małżonków, sygn. akt: II Ns 367/08, ustalił, że w skład majątku wspólnego byłych małżonków wchodzi spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego nr 38 położonego w budynku przy ul. (...), znajdujące się w zasobach Spółdzielni Budowlano-Mieszkaniowej (...) w W. – składnik ten został przyznany na wyłączną własność A. K. (wraz z wkładem budowlany), zaś byłej małżonce M. K. nakazał wydanie lokalu i przyznał jej prawo do lokalu socjalnego, wstrzymując wykonanie rozstrzygnięcia dotyczącego wydania lokalu /k. 4-5/.

W dniu 01 marca 2011 r. A. K. zawarł umowę najmu lokalu mieszkalnego na czas nieoznaczony z B. N. (wynajmującą), na podstawie której zamieszkał w lokalu nr (...) położonym w W. przy ul. (...) w W.. Strony ustaliły czynsz miesięczny na kwotę 1.500,00 zł /k. 31/.

M. K. uiszcza co miesiąc kwotę 620,00 zł tytułem opłat za lokal na rzecz Miasta S. W.. A. K. nie mieszka w lokalu zajmowanym przez nią /zeznania świadek M. K. – k. 35/.

Czynsz rynkowy możliwy do osiągnięcia przy wynajęciu ww. lokalu mieszkalnego nr (...), w okresie od dnia 01 maja 2012 r. do dnia 28 lutego 2013 r. wynosi 17.540,00 zł, koszt utrzymania lokalu w tym samym okresie wynosi 3.545,00 zł /opinia biegłego E. W. – 44-59/.

Miasto S. W. do dnia zamknięcia rozprawy nie dostarczyło M. K. lokalu socjalnego stosownie do postanowienia Sądu Rejonowego dla Warszawy Ż. w W. z dnia 22 września 2009 roku (bezsporne).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty złożone do akt sprawy, których autentyczność nie budziła wątpliwości i nie była kwestionowana przez żadną ze stron postępowania.

Sąd w pełni podzielił wnioski zawarte w opinii biegłego sądowego E. W.. W ocenie Sądu opinia ta zasługiwała na uwzględnienie; została bowiem sporządzona rzetelnie i dokładnie, udzielała wyczerpujących odpowiedzi na zadane pytania, była logiczna, spójna i pozbawiona nieścisłości i została poprzedzona opisem przeprowadzonych badań. Nie zachodziły przy tym żadne powody osłabiające zaufanie do wiedzy, kompetencji, doświadczenia czy bezstronności sporządzającego ją biegłego. Warto podkreślić, że opinia nie była kwestionowana przez żadną ze stron postępowania, stąd posłużyła w celu ustalenia wysokości odszkodowania za niedostarczenie lokalu socjalnego za okres od dnia 01 marca 2013 r. do dnia 30 września 2013 r.

Sąd zważył, co następuje.

Powód wniósł w niniejszej sprawie o zapłatę odszkodowania za niedostarczenie przez pozwane Miasto S. W. lokalu socjalnego dla osoby (M. K.) uprawnionej do niego na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego dla Warszawy Ż. w W. z dnia 22 września

2009 roku wydanego w sprawie II Ns 367/08, za okres od dnia 1 maja 2012 roku do dnia 30 września 2013 roku.

Podstawę tego roszczenia stanowił przepis art. 18 ust. 5 ustawy o ochronie praw lokatorów (...). Zgodnie z jego brzmieniem, jeżeli gmina nie dostarczyła lokalu socjalnego osobie uprawnionej do niego z mocy wyroku, właścicielowi przysługuje roszczenie odszkodowawcze do gminy, na podstawie art. 417 k.c.

Zgodnie z brzmieniem przepisu art. 417 § 1 k.c. za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca te władzę z mocy prawa. Przesłankami odpowiedzialności jednostki samorządu terytorialnego (w sprawie niniejszej pozwanego Miasta S. W.) były zatem:

1. niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie (bezprawność),
2. które to nastąpiło przy wykonywaniu władzy publicznej,
3. szkoda wywołana tymże działaniem lub zaniechaniem oraz
4. istnienie związku przyczynowego między działaniem lub zaniechaniem jednostki samorządu terytorialnego a powstaniem szkody.

Odpowiedzialność powyższa oparta jest zatem na zasadzie ryzyka. Sprzeczność działania lub zaniechania z prawem należy rozumieć jako sprzeczność z przepisami prawa, nie zaś z normami moralnymi czy obyczajowymi, określanymi terminem „zasad współżycia społecznego” lub „dobrych obyczajów”.

Sąd zważył, że niedostarczenie przez pozwanego lokalu socjalnego stanowi działanie niezgodne z prawem w rozumieniu przepisu art. 417 § 1 k.c. Powyższy pogląd był wielokrotnie przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego, jak i sądów powszechnych. W wyroku z dnia 28 kwietnia 2005 roku, III CK 367/04,

Biul. SN 2005, nr 7, poz. 14, Sąd Najwyższy uznał, że zaniechanie podjęcia przez władzę publiczną działań zapewniających uprawnionej osobie realizację jej praw podmiotowych jest bezprawne wówczas, gdy narusza skonkretyzowany w przepisach prawa obowiązek, którego wykonanie wyłączałoby powstanie szkody.

W innym orzeczeniu Sąd Najwyższy wyjaśnił, że podstawą odszkodowawczą gminy jest sam fakt niedostarczenia lokalu socjalnego osobie uprawnionej z mocy wyroku sądowego (por. wyrok z dnia 18 lutego 2004 r., V CK 253/03). Warto podkreślić, że pogląd ten potwierdził również Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu wyroku z dnia 11 września 2006 r., P 14/06. Stwierdzono tam bowiem, że nie powinno budzić wątpliwości stwierdzenie, że niedostarczenie przez gminę lokalu socjalnego w sytuacji, w której uprawnienie zostało przyznane danej osobie wyrokiem sądu nakazującym opróżnienie dotychczas zajmowanego lokalu, należy uznać za działanie wypełniające znamiona hipotezy art. 77 ust. 1 Konstytucji. Powoływany przepis Konstytucji RP był zaś punktem wyjścia dla Ustawodawcy dla uchwalenia przepisu art. 417 k.c., w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 września 2004 roku.

W ocenie Sądu w przedmiotowej sprawie spełniona została również druga z wymienionych wyżej przesłanek odpowiedzialności pozwanego. Wykonywanie władzy publicznej dotyczy wszystkich form działalności państwa, samorządu terytorialnego i innych instytucji publicznych. Wykonywanie takich funkcji łączy się z reguły z możliwością władczego kształtowania sytuacji jednostki. Nie ulegało zatem wątpliwości, że podjęcie decyzji przez gminę w przedmiocie przydzielenia lub nieprzydzielenia uprawnionej osobie lokalu socjalnego stanowiło wykonywanie władzy publicznej. Lokale socjalne znajdują się bowiem w mieszkaniowym zasobie gminy, którego tworzenie i wykorzystywanie reguluje ustawa o ochronie praw lokatorów (...). W oparciu o przepisy tej ustawy dysponowanie mieszkaniowym zasobem gminy należy do jej zadań (art. 20 ust. 1 ustawy).

Sąd zważył, że roszczenie z art. 18 ust. 5 ustawy i z art. 417 k.c. ma charakter odszkodowawczy. Potwierdził ten pogląd m. in. Sąd Najwyższy w uchwale

z dnia 7 kwietnia 2006 r., III CZP 21/06, Wokanda 2006, nr 5, poz. 10, w której wyjaśniono, że gmina zobowiązana jest do zapłaty odszkodowania tylko wtedy, gdy właściciel wykaże, że na skutek zajmowania lokalu przez osobę zajmującą lokal bez tytułu prawnego poniósł szkodę; niezbędną zatem przesłanką odpowiedzialności gminy jest, aby właściciel wykazał, że na skutek zajmowania lokalu przez osobę tytułu prawnego poniósł szkodę, jak również wykazał wysokość

tej szkody. Na tę okoliczność został dopuszczony dowód z opinii biegłego, którego zadaniem było wskazać wysokość czynszu wolnorynkowego należnego za zajmowanie przedmiotowego lokalu za okres od dnia 01 maja 2012 roku do dnia 28 lutego

2013 roku. Biegły w swojej opinii określił wysokość takiego czynszu, ustalając ją na kwotę 17.540,00 złotych za cały ten okres. Kwota ta musiała zostać pomniejszona o koszty utrzymania lokalu (3.545,00 zł), tym samym uznać należało, że powód wykazał wysokość roszczenia na poziomie **13.995,00 zł** – za okres od dnia 01 maja 2012 r. do dnia 28 lutego 2013 r. Ponieważ opinia biegłego nie była kwestionowana przez żadną ze stron procesu w żadnym jej fragmencie, zaś pełnomocnik powoda na rozprawie rozszerzył powództwo o dalszą kwotę stanowiącą równowartość czynszu jaki powód mógłby otrzymać za najem lokalu na wolnym rynku za okres od dnia 01 marca do dnia 30 września 2013 r., Sąd przyjął, że za każdy następny miesiąc powód powinien otrzymać kwotę 1.399,50 zł, tj. za okres, o który powództwo uległo rozszerzeniu ($7 \times 1.399,50 \text{ zł} = \mathbf{9.796,50 \text{ zł}}$).

Sąd zważył nadto, że między działaniem pozwanego a szkodą istniał związek przyczynowy. Jeśliby pozwany dostarczył bowiem lokal socjalny, właściciel odzyskałby swobodę dysponowania lokalem i mógłby wynająć go na wolnym rynku, uzyskując z tego tytułu dochód. Właścicielowi przysługuje za niedostarczenie lokalu socjalnego odszkodowanie od gminy w pełnej wysokości (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 czerwca 2008 r., III CZP 46/08). Biegły, wyliczając odszkodowanie, wskazał, że obejmuje ono jedynie czynsz najmu, jaki powód mógłby uzyskać na wolnym rynku, nie obejmuje ono zaś opłat na media i należnych spółdzielni mieszkaniowej.

W ocenie Sądu bez znaczenia pozostawało dla niniejszego procesu, czy powód występował przeciwko byłej żonie o zapłatę opłat za używanie lokalu (zarzut sformułowany przez pozwanego), gdyż, jak stwierdził Sąd Najwyższy, odpowiedzialność odszkodowawcza gminy wobec właściciela za niedostarczenie lokalu socjalnego osobie uprawnionej do takiego lokalu z mocy wyroku orzekającego eksmisję, nie jest odpowiedzialnością subsydiarną w stosunku do obowiązku tej osoby wynikającego z art. 18 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów (vide wyrok z dnia 19 czerwca 2008 r., V CSK 31/08, OSNC-ZD 2009, nr 1, poz. 16).

W pkt. I wyroku Sąd umorzył postępowanie w zakresie, w którym zostało ono cofnięte przez pełnomocnika powoda na rozprawie, wraz ze zrzeczeniem się roszczenia ($18.500,00 \text{ zł} - 13.995,00 \text{ zł} = 4.505,00 \text{ zł}$) (art. 355 § 1 k.p.c. i art. 203 § 1 k.p.c.).

Rozstrzygnięcie w przedmiocie odsetek ustawowych oparto

na art. 481 § 1 i 2 k.c. Roszczenie odszkodowawcze z art. 417 § 1 k.c. ma charakter bezterminowy, gdyż termin zapłaty odszkodowania z art. 18 ust. 1 ustawy o ochronie praw lokatorów odnosi się jedynie do osoby zajmującej lokal bez tytułu prawnego. Stosownie do treści przepisu art. 455 k.c., jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Z tych względów należało wskazać, że powód niezasadnie domagał się zasądzenia odsetek już od dnia wniesienia pozwu, gdyż roszczenie o zapłatę odsetek zaktualizowało się dopiero po wezwaniu pozwanego do zapłaty, tj. od dnia następującego po dniu doręczenia odpisu pozwu, tj. od dnia 19 marca 2013 r. Odsetki od rozszerzonej części powództwa Sąd zasądził od dnia następnego po zakończeniu okresu, za które było dochodzone odszkodowanie, tj. od dnia 01 października 2013 r.

O kosztach procesu Sąd orzekł w oparciu o przepis art. 100 k.p.c., tj. w oparciu o zasadę stosunkowego rozdzielenia kosztów. Powód wygrał sprawę w 84%.

W skład kosztów należnych stronie powodowej wchodziło wynagrodzenie radcy prawnego w kwocie 2.400,00 złotych (§ 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.)), opłata sądowa od pozwu w wysokości 925,00 złotych, zaliczka na poczet wynagrodzenia biegłego w kwocie 500,00 złotych oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17,00 złotych. Koszty pozwanego sprowadziły się do ww. wynagrodzenia za czynności procesowe radcy prawnego (2.400,00 zł).

84% kosztów powoda to kwota 3.227,28 zł, zaś 16% kosztów pozwanego to 384,00 zł. Różnicę tych kwot (2.843,28 zł) Sąd zasądził zatem od pozwanego na rzecz powoda.

W toku procesu Skarb Państwa poniósł tymczasowo wydatki w łącznej wysokości 1.033,60 złotych (część wynagrodzenia biegłego wypłacona tymczasowo ze środków Skarbu Państwa). Zgodnie z przepisem art. 83 ust. 2 u.k.s.c. w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie sąd orzeka o poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa wydatkach, stosując odpowiednio przepisy art. 113 u.k.s.c. Ponieważ powód rozszerzył powództwo w toku procesu, należało również rozliczyć opłatę od rozszerzonej części powództwa ($9.797,00 \text{ zł} \times 0,05 \approx 490,00 \text{ zł}$). Od pozwanego Sąd nakazał zatem pobranie kwoty stanowiącej wynik równania $84\% \text{ z } (1.033,60 \text{ zł} + 490,00 \text{ zł}) = 1.279,82 \text{ zł}$, zaś od powoda – pozostałą część tej kwoty, tj. 243,78 zł.

Z przytoczonych wyżej względów Sąd orzekł jak w sentencji.

Zarządzenie:

odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi pozwanego.

17.03.2014 r.